

Guía Docente				
Datos Identificativos			2021/22	
Asignatura (*)	Organización e Xestión de Museos		Código	710521011
Titulación	Mestrado Universitario en Estudos Avanzados en Museos, Arquivos e Bibliotecas			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Híbrida			
Prerrequisitos				
Departamento	Humanidades			
Coordinación	Amenedo Costa, Mónica María	Correo electrónico	monica.amenedo@udc.es	
Profesorado	Amenedo Costa, Mónica María	Correo electrónico	monica.amenedo@udc.es	
Web				
Descrición xeral	A materia Organización e Xestión de Museos pretende achegar ao alumno ao coñecemento da organización e programación dos fondos e exposicións Museos. Atende tamén á proxección exterior a través da xestión pedagóxica, ao estudo e divulgación e á presenza de organismos e asociacións no ámbito dos museos e intercambio e dinamización social dos mesmos. Así mesmo, pretende mostrar novas vías e camiños que se abren paso no mundo da xestión do Patrimonio museable material e inmaterial.			

Plan de continxencia	1- Modificacións nos contidos: Trataranse os mesmos temas, aínda que algúns de maneira máis simplificada e/ou a través de tarefas prácticas. 2- Metodoloxías: Metodoloxías docentes que se modifican: - Proba mixta presencial: Substitúese por unha avaliación síncrona en liña, utilizándose para tal fin Moodle e coordinación a través de vídeo-conferencia a través de Microsoft Teams. Os alumnos que non poidan realizar a proba a través dos medios previstos, deben comunicar á docente da materia tal circunstancia ofrecendo unha motivación con suficiente antelación. Para causas debidamente xustificadas, poderá, eventualmente, organizarse un sistema de avaliación alternativo. - Sesión maxistral (presenciais): substituída por docencia non presencial asíncrona, reforzo das comunicacións a través do foro de noticias de moodle, retroalimentación das actividades en moodle e dispoñibilidade en liña para consultas e seguimento do alumnado. - Presentación oral: Desaparece. - Saída de campo: Desaparece. - Portafolios: Incorpórase a posibilidade de realizar dentro desta metodoloxía test en moodle ou Google Forms para controlar o seguimento do temario. 3- Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Ferramentas: Correo electrónico, Microsoft Teams, moodle (retroalimentación formativa das actividades) Temporalización: Aténdese ao alumnado diariamente, de luns a venres. Rógase que, en primeira instancia, a comunicación establézase a través do correo electrónico ou do chat de Teams. Será posible concertar citas para vídeo-conferencias a través de Teams.. 4- Modificacións sobre a avaliación -Presentación oral: Peso na cualificación: 0%. A desaparición desta metodoloxía resulta nun aumento do valor do Portafolios do 10%. -Portafolios: Peso na cualificación: 60%. Aumenta o seu valor inicial do 10%. Para os alumnos que realizen presentacións durante as clases presenciais, poderá considerarse como xa conseguido unha parte que corresponda desa porcentaxe. En canto aos criterios de valoración non hai cambios - Proba mixta (en liña): Peso na cualificación 40%. Pasará a realizarse a través de medios telemáticos. En canto aos criterios de valoración non hai cambios. Observacións sobre a avaliación: As mesmas que no caso de non ser necesaria a aplicación deste plan de continxencia. 5- Modificacións da bibliografía ou webgrafía O material preciso para preparar a materia (apuntamentos, gravacións das clases e/ou referencias web aos textos que son imprescindibles) colgaranse na plataforma moodle ou se dará acceso a eles a través de ligazóns da internet. Polo demais, non hai cambios en relación coas fontes empregadas.
----------------------	--

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A1	CE1 ? Estar capacitado para investigar en temas de patrimonio cultural e bibliográfico documental
A2	CE2 ? Coñecer e manexar as técnicas museográficas e historiográficas
A3	CE3 ? Saber manexar e aplicar as novas tecnoloxías no eido do patrimonio cultural e bibliográfico documental
A4	CE4 ? Saber manexar estratexias de márketing cultural
A5	CE5 ? Estar capacitado para a xestión en museos
A6	CE6 ? Estar capacitado para a xestión en arquivos históricos e bibliotecas patrimoniais

A7	CE7 ? Coñecer o marco xurídico e as institucións que regulan a protección e conservación do patrimonio cultural e bibliográfico-documental
A8	CE8 ? Estar capacitado para a posta en valor e a difusión do patrimonio cultural bibliográfico documental
A9	CE9 ? Ter capacidade como xestor cultural e patrimonial
A10	CE10 ? Estar capacitado para deseñar, xestionar e organizar exposicións permanentes e temporais
A11	CE11 ? Estar capacitado para a xestión no ámbito do turismo cultural e patrimonial
A13	CE13 ? Estar capacitado para deseñar novos recuros para museos, arquivos e bibliotecas no ámbito da Sociedade do Coñecemento
A14	CE14 ? Contribuír ao deseño e mellora de contenedores e de proxectos culturais e patrimoniais
A15	CE15 ? Ter capacidade para catalogar e organizar coleccións patrimoniais
B1	CB6 ? Posuir e comprender os coñecementos que acheguen una base u oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB7 ? Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos nunha base ou oportunidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB8 ? Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partires dunha información que sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexión sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B4	CB9 ? Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sin ambigüidades
B5	CB10 ? Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que haberá de se en gran medida autodirixido ou autónomo
B6	CG1 ? Expresarse correctamente, tanto de xeito oral como escrita nas linguas oficiais da comunidade autónoma
B8	CG3 ? Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicación (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para o aprendizaxe ao longo da súa vida
B9	CG5 ? Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras
B10	CG6 ? Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información disponible para resolver os problemas cos que deben de enfrontarse
B12	CG8 ? Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade
C1	CT1 ? Capacidade de análise e síntese
C2	CT2 ? Capacidade de resolución de problemas
C3	CT3 ? Habilidades para localizar e analizar información de fontes diversas
C4	CT4 ? Capacidade de crítica e autocrítica
C5	CT5 ? Capacidade de innovar
C6	CT6 ? Capacidade de organización e planificación
C8	CT8 ? Traballar de forma colaborativa
C9	CT10 ? Incorporar as TIC no proceso de investigación e a xestión da información, no análise de datos e a difusión e comunicación de resultados
C10	CT11 ? Ter capacidade para actualizar os coñecementos, metodoloxías e estratexias na práctica profesional

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título	
1. A capacidade e destreza que debe alcanzar o alumno no coñecemento das técnicas e sistemas de funcionamento dos centros de exposicións e museos.	AP5	BP2	CP1
	AP6	BP4	CP2
	AP9	BP8	CP3
	AP10		CP9
	AP11		

2. Capacidade para o estudo comparado coas distintas alternativas de organización de museos existentes.	AP5 AP10 AP11	BP1 BP6 BP12	CP1 CP2 CP5 CP6 CP10
3. Capacidade de análise e crítica que permita o estudo e a investigación de toda a materia competente no campo da organización e xestión de museos.	AP1 AP2 AP3 AP4 AP5 AP7 AP8 AP10 AP11 AP13 AP14 AP15	BP3 BP5 BP9 BP10	CP1 CP2 CP4 CP5 CP6 CP8 CP10
4. Elaborar e expoñer traballos en equipo relacionados cos temas explicados en clase, aplicando os coñecementos previos dados para a súa realización, no que concierne ao mundo da xestión de museos.	AP5 AP8 AP10 AP11 AP14 AP15	BP2 BP3 BP4 BP12	CP2 CP3 CP6 CP8 CP10

Contidos	
Temas	Subtemas
1. FONDOS E EXPOSICIÓNS: ORGANIZACIÓN E PROGRAMACIÓN.	1. Xestión dun museo: organización e servizos.
2. XESTIÓN PEDAGÓXICA E PROXECCIÓN EXTERIOR.	2. As exposicións e o museo: Xestión e organización.
3. CATALOGACIÓN: ESTUDO E DIVULGACIÓN.	3. A didáctica e a acción cultural: xestión do museo.
4. INTERCAMBIO E DINAMIZACIÓN SOCIAL	4. Lexislación e concepcións museísticas internacionais.
	5. A xestión e administración dos museos españois.
	6. Organismos, fundacións, centros arte e asociacións no ámbito dos museos.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A5 A6 A9 A10 A13 A14 A15 B2 B3 B4 B5 C1 C6 C9	10	0	10
Saídas de campo	A4 B2 B3 B5 B9 B10 C5 C6 C10	2	0	2

Portafolios do alumno	A1 A2 A4 A8 A10 A13 A14 B2 B6 B12 C1 C2 C4 C8 C10	6	27	33
Presentación oral	A3 A7 B4 B6 B8 C1	3	0	3
Proba mixta	A1 A5 A6 A9 A11 A15 B1 B3 B12 C2 C3 C10	2	20	22
Atención personalizada		5	0	5
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Exposición oral dos contidos esenciais correspondentes aos temas do programa, que poderá ser apoiada por medios audiovisuais. Proposta de exemplos e modelos. Resposta a dúbidas e preguntas.
Saídas de campo	Posibilidade de realizar unha visita a algún museo ou exposición que permita complementar os conceptos estudados en clase.
Portafolios do alumno	Cartafol que reúne virtualmente (a través da plataforma moodle) os traballos dos alumnos: resumos, recensiones críticas, traballos nos que demostran a capacidade de aplicación dos coñecementos adquiridos nas sesións maxistras, exercicios de análise ou relacionados coa catalogación, conclusións de procuras de información utilizando as TIC, recensións de visitas a exposicións... Poderán propoñerse traballos en grupo ou individuais.
Presentación oral	Ao longo das clases procurarase a interacción entre o alumnado e profesorado de modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica. Os alumnos terán que falar de/expoñer os traballos que se incluírán no portafolios.
Proba mixta	Método de avaliación dos coñecementos e habilidades adquiridos polo alumnado, podendo combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta curta (pechada ou non) e outras algo máis extensas para que o alumno reflexione sobre os contidos tratados na materia.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral Portafolios do alumno Proba mixta	As titorías da materia permitirán ao alumnado resolver dúbidas sobre os contidos, a forma de preparar o exame, traballos tutelados, traballos do portafolios e calquera outra actividade orientada ao longo do curso. Empregaranse preferentemente as titorías presenciais e o correo electrónico e o chat de Teams. Acordándose previamente coa profesora, poderanse tamén realizar titorías por vídeo-conferencia a través de Teams.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación

Portafolios do alumno	A1 A2 A4 A8 A10 A13 A14 B2 B6 B12 C1 C2 C4 C8 C10	Valorarase a adecuación ás pautas marcadas para cada actividade, o contido, as achegas por parte dos alumnos, a coherencia da súa estrutura, a redacción e presentación. Poderán especificarse outros criterios de avaliación particulares no momento da presentación das actividades aos alumnos. A nota mínima necesaria para que o portafolios faga media co resto de metodoloxías e un 4 sobre 10. Con unha nota inferior nesta metodoloxía suspenderase a materia. Non se avaliarán actividades presentadas fora de prazo ou que incumpran as indicacións prescritas para a súa elaboración.	50
Presentación oral	A3 A7 B4 B6 B8 C1	Terase en conta a participación nas aulas expoñendo o traballo propio e outras achegas de interese por parte dos estudantes reflexionando sobre os temas propostos pola profesora ou plantexando dúbidas de forma constructiva.	10
Proba mixta	A1 A5 A6 A9 A11 A15 B1 B3 B12 C2 C3 C10	Valorarase a adecuación das respostas ás preguntas plantexadas, o nivel de coñecementos demostrado, a ausencia de erros, as achegas persoais, así como a capacidade do alumnado para sintetizar, desenvolver, comparar ou relacionar de forma autónoma o contido teórico-práctico da materia. Terase en conta a expresión, corrección ortográfica e presentación, que poderán restar puntos. A nota mínima necesaria para que o exame faga media co resto de metodoloxías e un 4 sobre 10. Con unha nota inferior nesta metodoloxía suspenderase a materia.	40

Observacións avaliación

Para aprobar a materia é preciso obter unha nota media de 5 sobre 10 que se calculará atendendo ás porcentaxes sinaladas para cada metodoloxía no apartado de avaliación, sempre e cando se obteña un mínimo de 4 sobre 10 en cada unha das probas mencionadas: proba mixta e portafolios. Cada un dos traballos do portafolios cualificaranse sobre 10 e farán media aritmética entre eles.

Non se avaliarán as entregas non consensuadas coa profesora no prazo establecido para tal fin cando sexa necesario acordar un tema ou presentadas fóra de prazo. Se se realizan outras entregas desa metodoloxía, as entregadas fóra de prazo cualificaranse cun 0. Este será tamén o caso dos traballos que non cumpran coas instrucións prescritas para a súa elaboración ou que fosen copiados ou plaxiados.

SEGUNDA OPORTUNIDADE:

Poderán presentarse á segunda oportunidade unicamente os estudantes que no superen a materia na primeira oportunidade. Respectarase as mesmas condicións e porcentaxes da primeira oportunidade. Gardaranse as notas relacionadas coas diferentes metodoloxías mencionadas no apartado de avaliación que resultasen aprobadas, polo que os alumnos poderán recuperarán só a parte/partes que teñan suspensas. Será obrigatorio comunicar á profesora como se abordará á avaliación nesta segunda oportunidade. Será obrigatorio presentar os traballos do portafolios como mínimo 15 días antes da data fixada para o exame pola Facultade de Humanidades.

ALUMNOS CON ADICACIÓN A TEMPO PARCIAL OU DISPENSA ACADÉMICA DE ASISTENCIAS ÁS AULAS LEGALMENTE RECOÑECIDA:

Terán que acordar unha titoría na primeira semana de clase co fin de establecer un plan de traballo axeitado. Terán que decidir se se acollen aos prazos de presentación de traballos da avaliación continua que serán comunicados ao longo do curso a través de plataforma Moodle ou se realizan unha entrega final de todos os traballos conxuntamente como mínimo 15 días antes da proba obxectiva á que desexan presentarse. Poderán ser dispensados da participación nas aulas (o 10% de "presentación oral"), tendo neste caso o portafolios o valor do 60%.

Fontes de información

Bibliografía básica

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA MANUALES: ALONSO FERNÁNDEZ, L.: Museología. Introducción a la teoría y práctica del Museo, Madrid, Istmo, 1993. LEÓN, A.: El Museo. Teoría, praxis y utopía, Madrid, Cátedra, 1978. RICO, J.C., Manual práctico de Museología y técnicas expositivas. Madrid. Ed. Silex, 2006. LIBROS:AA.VV.: Los grandes museos históricos, Madrid, Amigos del Museo del Prado, 1995. ALONSO FERNÁNDEZ, L.: Diseño de exposiciones. Concepto, instalación y montaje, Madrid, Alianza, 2001. AVILA, A.: El arte y sus museos, Barcelona, Ed. Serbal, 2003. BELCHER, M.: Organización y diseño de exposiciones, su relación con el museo, Gijón, Ed. Trea, 1994. BELLIDO GANT, M.L.: Arte, museos y nuevas tecnologías, Gijón, Trea, 2001. BOLAÑOS, M.: Historia de los Museos en España, Gijón, Ed. Trea, 1997. CABALLERO ZOREDA, L.: Funciones, organización y servicios de un museo, Madrid, MAN, 1982. CASTRO MORALES, F. Y BELLIDO GANT, M.L. (eds.): Patrimonio, museos y turismo cultural: claves para la gestión de un nuevo concepto de ocio, Córdoba, Universidad de Córdoba, 1998. GARCÍA BLANCO, A.: Didáctica del Museo. El descubrimiento de los objetos, Madrid, Ed. de la Torre, 1994. GARCÍA BLANCO, A.: La exposición un medio de comunicación, Madrid, Akal, 1999. HERNÁNDEZ HERNÁNDEZ, F.: El museo como espacio de comunicación, Gijón, Trea, 1998. HOOPER-GREENHILL, E.: Los museos y sus visitantes, Gijón, Ed. Trea, 1998. ICOM: Status. Code de déontologie professionnelle. ICOM. París. 1990 (la versión más reciente de los estatutos puede consultarse en Internet: www.icom.museum/status/html#2). MARINÉ ISIDRO, M.: Museos en el estado de las autonomías, Madrid, Fundación BBVA, 2001. MONTANER, J.M.: Museos para el nuevo siglo, Barcelona, G. Gili, 1995. MOORE, K. (ed.): La gestión del museo, Gijón, Trea, 1998. REUBEN HOLO, S.: Más allá del Prado. Museos e identidad en/a España democrática, Madrid, Akal, 2002. Colección: Arte y Estética 64. RICO, J.C.: Museos, arquitectura, arte: Los espacios expositivos, Madrid, Silex, 1994. SALAS LÓPEZ, F.: El museo, cultura para todos, Madrid, Ministerio de Cultura, 1980. SANZ-PASTOR, C. y FERNÁNDEZ DE PIÉROLA, C.: Museos y colecciones de España, Madrid, Ministerio de Cultura, 1980. VVAA. Elena Rosera Caicedo (coord.) Los servicios de información y documentación en el marco de la cultura y el arte contemporáneo. Ediciones Trea. 2008. REVISTAS: Museo. Asociación Profesional de Museólogos de España. Madrid. Museological News. Reinwad Academy. Leiden. Museum. ICOM. París. Museum News. Washington D.C. P.H. Instituto Andaluz del Patrimonio Histórico. Sevilla. Publics et Musées. Presses Universitaires de Lyon. Revista de Museología. Madrid. INTERNET International Council of Museums (ICOM) : www.icom.org Código de deontología profesional (todo en la página de estatutos): www.icom.museum/statuts.html Internacional Comité for the Training of Personnel (ICTOP): www.city.ac.uk/ictop/ Internacional Comité for Museology (ICOFOM): www.umu.se/pordic.museology/icofom.html A profesora poderá proporcionar nas clases bibliografía específica para cada un dos temas e actividades a desenvolver, co fin de adecuar e actualizar de maneira continua os contidos da materia.

Bibliografía complementaria	BIBLIOGRAFÍA ESPECÍFICA-- ABELLA PONS, Jordi. "La situación de los museos colecciones, centro de interpretación y otros equipamientos patrimoniales del Alto Pirineo catalán" en ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007, pp. 111-128. ISBN: 84-9860-000-1 --ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki. "Las dimensiones sociales y culturales del patrimonio edificado: una propuesta para su estudio?" en ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007, pp. 153-183. ISBN: 84-9860-000-1 -- ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007. ISBN: 84-9860-000-1. -- BARCIELA GARRIDO, Pilar: Exposições e programas expositivo? en: Museus do Eixo Atlântico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L. 2004, pp. 113-126. -- DELGADO MÉNDEZ, Aniceto: "La patrimonialización de un territorio a través de los museos etnográficos: el caso de Extremadura?" en ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007, pp. 89-110. ISBN: 84-9860-000-1 -- GARCÍA GALLEGU, Aurelio: "Experiencias de desarrollo local en el Pirineo aragonés basadas en la valorización del patrimonio" en ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007, pp. 137-152. ISBN: 84-9860-000-1 -- GARRADAS, Cláudia. ?Panorámica dos museos de arte en Galicia? en: Museus do Eixo Atlântico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L. 2004, pp. 77- 90. -- MAGALHÃES, Ivone. ?As montaxes expositivas nos museos da rexión atlántica Galega? en: Museus do Eixo Atlântico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L. 2004, pp. 127-139. -- PALOMAR I ABADIA, Salvador: "Patrimonio, conocimiento y dinamización: una experiencia de trabajo en el Priorat (Catalunya)?" en ARRIETA URTIZBEREA, Iñaki (coord.) Patrimonios culturales y museos: más allá de la Historia y del Arte. Edit.:Universidad del País Vasco. 2007, pp. 129-136. ISBN: 84-9860-000-1 -- SÁNCHEZ BARGIELA, Rafael. ?Os Museus de Arqueología e Etnología. Elos de uma política turístico-cultural comum?? en: Museus do Eixo Atlântico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L.. 2004, pp. 33-46. -- SEMEDO, Alice. ?Historia dos Museos en Galicia?. en: Museus do Eixo Atlântico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L.. 2004, pp. 5-32. -- VILLAR QUINTEIRO, Rosa: ?A actividade didáctica nos museos da rexión atlántica Galega. Breve estado da cuestión? en: Museus do Eixo Atlântico. Coord. Mário Armando Nogueira Pereira de Brito y José Manuel Hidalgo Cuñarro. Ed. Gráficas Planeta, S.L. 2004, pp. 140-150.
------------------------------------	---

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Museografía/710521010

Patrimonio Cultural e Museoloxía/710521002

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías